

Zadaci stilistike

Vrsta: Seminarski | Broj strana: 6 | Nivo: Filozofski fakultet Sarajevo

U ovoj vrlo širokoj, malo ispitanoj, od drugih lingvističkih ili čak šire filoloških disciplina nedovoljno jasno odvojenoj oblasti izučavanja jezika uopće i jezika umjetničke književnosti, koja se sada naziva stilistikom, trebalo bi razlikovati bar tri posebna područja ispitivanja, koja se blisko do diruju, često uzajamno presecaju i uvek povezuju, ali od kojih svako ipak poseduje svoju problematiku, svoje zadatke, svoje kriterije i kategorije. To je, prvo, stilistika jezika kao »sisteme sistema«, ili strukturna stilistika; drugo, stilistika govora, tj. različitih oblika i pojava društvene upotrebe jezika; treće, stilistika umjetničke književnosti. Upravo na ovu posljednju se naslanjaju teorija i historija pjesničkog jezika i poetika. U svakom slučaju one se sa stilistikom umjetničke književnosti blisko dodiruju, a ponekad i utiču jedna na drugu.

Stilistika jezika ili strukturna stilistika opisuje, određuje i objašnjava međusobne odnose, veze i uzajamno djelovanje raznih korelativnih pojedinačnih sistema oblika, riječi, skupova riječi i konstrukcija unutar jedinstvene jezičke strukture kao »sisteme sistema«. Ona proučava historijski promjenljive tendencije ili oblike korelacija jezičkih stilova, određenih kompleksom tipičnih znakova. Ovi stilovi se obično nazivaju funkcionalnim na primjer, razgovorni, suprotstavljen knjižskom uopće i odvojen od drugih jezičkih stilova svojom običnom komunikativnom funkcijom, zbog čega se stil u ovoj oblasti ponekad dijeli na svakodnevno-životni i svakodnevno-poslovni, naučno--poslovni, stručni, koji je određen posebnim osobinama i potrebama naučno komunikativne funkcije; novinarski ili žurnalističko-publicistički, koji se izdvajaju karakterističnim osobinama i obilježjima agitaciono- komunikativne funkcije; zvanično-kancelarijski ili zvanično-dokumentarni i neki drugi. U vezi sa razlikama u shvatanju glavnih jezičkih funkcija, može se korelacija stilova prikazati i drugačije. Ako se pođe od tako značajnih društvenih funkcija jezika kao što su opštenje, saopštavanje i djelovanje, mogu se na općem planu jezičke strukture izdvojiti ovi stilovi: svakodnevno-komunikativni (funkcija općenja); svakodnevno-poslovni, zvanično- dokumentarni i naučni (funkcija saopštavanja); publicistički i umjetničko-beletristički (funkcija djelovanja). Ovi stilovi su korelativni. Oni su djelimično suprotni, ali u znatno većoj mjeri naporedni. Ponekad je njihovo uzajamno djelovanje vrlo duboko, pa se čak i miješaju. Različiti i uz to veoma daleki, nekorelativni stilovi mogu naći primjenu u istoj sferi društvene djelatnosti.

Unutrašnja diferencijacija jezičkih stilova ne mora se oslanjati na različite funkcije jezika (opštenje, saopštavanje, delovanje) ili na izdvajanje ovih ili onih podvrsta komunikativne funkcije. Ona se može izvoditi na osnovu strukturnih ili konstrukciivnih suprotnosti i odnosa među posebnim sistemima izražavanja unutar cjelovite jezičke strukture (takva je, na primjer, sinonimija paradigmatskih oblika, sinonimija sintagmatskih oblika rečeničnih, sinonimija riječi i rečenica i sl. Pa i sama riječ funkcionalan ima dva značenja. Ona može da ukazuje na povezanost stilova sa različitim jezičkim funkcijama ili sa ovim ili onim podvrstama komunikativne funkcije, ali i na funkcionalno razgraničavanje sfera upotrebe tih stilova. O tome je akademik L. V. Ščerba pisao: „U ovoj stilistici ruski književni jezik mora biti prikazan u obliku koncentričnih krugova osnovnog i cijelog niza dopunskih, od kojih svaki treba da sadrži odredbe (ukoliko one postoje) istih pojmova koji ulaze u osnovni krug, ali sa ovim ili onim dopunskim nijansama, kao i odredbe onih pojmova kojih nema u osnovnom krugu, a koje imaju određenu dopunsku nijansu.“

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com